

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRтни VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno . . . . . Din 40.—
polletno . . . . . Din 20.—
posamezna številka . . . Din 1.—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnštvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Štev. pri pošni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 3. julija 1931.

Štev. 26.

Cenjenim naročnikom!

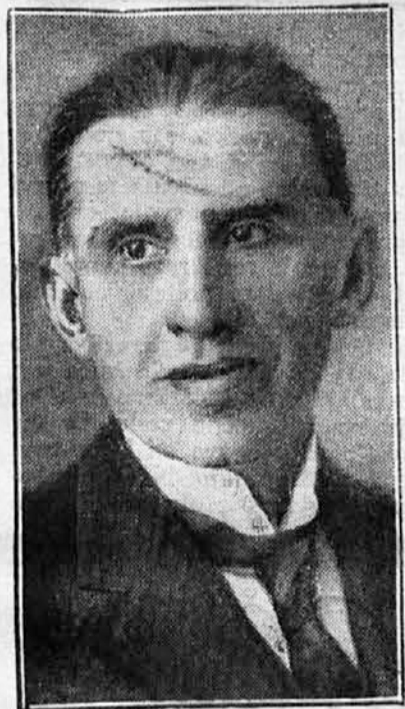
Zaradi tehničnih ovir, ki so nepričakovano nastale, nismo mogli izdati 26. številke »Obrtnega Vestnika«. Prosimo cenjene naročnike, da nam to oprostite in ostanejo tudi v bodoče zvesti svojemu stanovskemu glasilu.

Izostalo številko »Obrtnega Vestnika« bomo po možnosti nadoknadili s prilogami.

Konzorcij »Obrtnega Vestnika«.

Dr. Fran Windischer se poslavlja

Plenum Zbornice za TOI je na svoji seji dne 6. junija t. l. ugodil prošnji g. dr. Frana Windischerja za upokojitev in mu je ob tej priliki izrazil priznanje in zahvalo za njegovo delo ter ga obenem imenoval za prvega dopisujočega člana Zbornice. S to počastitvijo je dala naša veljavna gospo-

darska institucija priznanje možu, čigar tridesetletno aktivno službovanje je najtesneje spojeno z ogromnim in važnim delom, ki ga vrši zbornica, obenem seveda z napredkom iste.

Prijetna dolžnost pa veče tudi nas, da se spomnimo njega, ki nam je bil odličan sodnik, vselej uslužen svetovalec, skratka gospodarski inštruktor, ki je s svojim bogatim znanjem in izkustvi vselej radevoljno stal na strani našega obrtništva in ga podpiral v njegovih stremljenjih. Se posebnih zaslug si je pa pridobil g. doktor za naš stanovski časopis, čigar vesten sodnik je bil, kakortudi za organizacijo Zveze obrtnih zadrug. Ko je bil svoj čas nadaljnji obstoj te skoro v nevarnosti, posegel je vmes on. Z lastnim prizadevanjem in s pomočjo zavednih zadržev je saniral Zvezo. Kot dobremu nacionalnemu delavcu in veščaku v vseh gospodarskih vprašanjih mu je bila vselej pri srcu skrb za naše obrtništvo in edina želja mu je bila, da bi obrtništvo ostalo vselej solidarno in stanovsko dovolj zavedno, nikdar pa da bi bilo v škodo skupne stvari iz govornih osebnih razlogov poedinih cepljeno.

Rojen je bil gospod doktor leta 1877 v Postojni; po dovršeni osnovni šoli je študiral gimnazijo v Ljubljani, univerzo v Gradcu in na Dunaju, nato pa je vstopil l. 1900. v službo pri Finančni direkciji v Ljubljani. Ze naslednje leto pa je prešel v službo Zbornice za TOI in ostal v njej do danes, ko odhaja v zaslužni pokoj.

Ze ob nastopu novega mesta se je podrobno in globoko vživel v naše gospodarstvo in se je najprej posvetil obrtništvu. Zato je tudi slovensko obrtništvo znalo in ve ceniti zasluge gospoda dr. Windischerja, saj mu je dalo najlepše priznanje, ko sta ga imenovali Zveza obrtnih zadrug in Obrtniško društvo v Ljubljani svojim častnim članom. In zdaj ko se poslavlja naš dobrotnik in svetovalec s terena aktivnega ustvarjanja in dela, želimo mu, da bi v zdravju in zadovoljstvu mu bilo usojeno dokaj let uživati blagodat zaslužnega pokoja, želimo pa tudi, medtem ko se mu ob njegovem slovesu ponovno zahvaljujemo za vso podporo in pomoč, ki nam jo je izkazoval, da nam tudi v zaslužnem pokoji ohrani naklonjenost ter nam ostane dober svetovalec in dopisnik.

Iz redakcije

Vse cenj. dopisnike našega glasila vljudno opozarjamo, da urednik zaključil redaktersko delo ob sredah ob 12. uri in naj zato pravčasno vpošljejo rokopise. Rokopisi, ki bi došli po tem roku, pridejo v poštev za prihodnjo številko. Istočasno obveščamo, da si redakcija pridržuje pravico prekriti članke in izločiti iz njih vse, kar bi prihajalo v nasprotje s tiskovnim zakonom. To pojasnjujemo, da ne bo nepačnega tolmačenja in v izogib neljubim zameram.

Slavnostna otvoritev Obrtnega doma v Celju

se vrši v nedeljo, dne 19. julija 1931

S P O R E D :

1. Ob 6.30 zjutraj obhod godbe po mestu.
2. Ob 7.45 sprejem gostov na kolodvoru in pohod pred Obrtnim domom.
3. Od 8. do 10. dop. koncert železničarske godbe pred Obrtnim domom.
4. Ob 9. dop. blagoslovitev in otvoritev Obrtnega doma.
5. Od 9.30 do 10.30 dop. ogled razstave Obrtno-nadaljevalne šole v Obrtnem domu.
6. Ob 10.30 dop. okrožni obrtniški zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine v Celju v dvorani Obrtnega doma.
7. Slavnostni obed v mali dvorani Celjskega doma.

Vabimo vse obrtnike, da se polnoštevilno udeležijo slavnostne otvoritve prvega Obrtnega doma v dravski banovini.

Jubilej Tehniške srednje šole

Svečana otvoritev jubilejne razstave izdelkov gojencev Tehniške srednje šole in odkritje spominske plošče pok. direktorju Ivanu Šubicu.

V četrtek 25. m. m. dopoldne ob 10. se je vršila v vestibulu Tehniške srednje šole slovesna otvoritev jubilejne razstave, združene z odkritjem spominske plošče prvemu direktorju Tehniške srednje šole pokojnemu Ivanu Šubicu. V vestibulu so se zbrali poleg učiteljskega zbora, učencev in učenk številni odlični povabljeni z banom dr. Marušičem in županom dr. Dinko Pucom na čelu.

Direktor g. Josip Reisner je v svojem slavnostnem govoru pozdravil bana dr. Marušiča, podbana dr. Pirkmajerja, zastopnika ministra za trgovino in industrijo dvornega svetnika dr. Marna, župana dr. Dinko Puca s sogorog, podžupana prof. Jarca, predstavnik Zbornice TOI: predsednika Jelačina ml. in podpredsednika Ogrina z generalnim tajnikom dr. Windischerjem in tajnikom dr. Pretnarjem, bivšega ministra Pucelja, direktorja Tehniške srednje šole iz Zagreba Šaja, zastopnika univerze prof. ing. dr. Kralja, direktorja Trgovske akademije dr. Pirjeveca, ravnatelja Kmetijske družbe ing. Laha, generalnega tajnika Zveze industrijev ing. Sukljeta, predsednika Zveze obrtnih zadrug Josipa Rebeke, zastopnika Zadruga elektrotehnikov Mihelčiča, starostu ljubljanskih obrtnikov Eng. Franchettija, ravnatelja Delavske zbornice Kopača, pisatelja župnika Finžgarja, direktorja Združenih papirnic dr. Cirila Pavlina, še prav posebno pa sinove pokojnega direktorja Ivana Šubica.

»Čeprav je pomen dvajsetletnice, odkar ima Tehniška srednja šola svoj lastni dom že opisan v letnem poročilu zavoda, vendar direktor še posebno poudarja, da je ta dom zgradila ljubljanska mestna občina, ki naj smatra današnjo prireditve za izraz hvaležnosti zavoda ljubljanski mestni občini in tedanjemu županu Ivanu Hribarju ter spominu prvega direktorja Ivana Šubica, ki je ob otvoritvi novega poslopja po silnih borbah zaklical zavodu: »Naj raste in živi!« Ves razmah zavoda pa bi bil seveda nemogoč brez svobodne Jugoslavije, ki jo modro vodi in štiti kralj Aleksander, kateremu — slava!«

Po trikratnih navdušenih klicih: Slava! je zapel šolski pevski zbor državno himno, nakar je govoril ban dr. Marušič: »Današnja slavnost je praznik dela, požrtvovalnosti in idealizma vseh, ki so pomagali zavodu do njegovega razvoja in napredka. Pogoj vsakega napredka je harmonično razvijanje v prid celoti in vse panoge naj služijo celoti ter gospodarskemu in kulturnemu napredku države. Nesvobodni človek je zaviran pri napredku in zato se je šola s pravim razmahom začela razvijati šele v svobodni Jugoslaviji ter izpolnila v našem življenju veliko vrzel v naši osamosvojitvi.«

Osobita čast mu je, da čestita vodstvu zavoda, predvsem direktorju gospodu Reisnerju, mestni občini, ki je omogočila krepko življenje temu zavodu in vsem, ki so omogočili, da s ponosom gledamo na ta zavod, ki je eden prvih v naši državi.

Prijetna dolžnost mu je dalje, da prečita brzojavko, ki dokazuje, da se z najvišjega mesta cenil delo tega zavoda. Nj. Vel. kralj je odlikoval direktorja Josipa Reisnerja z redom Belega Orla IV. stopnje in strokovne učitelje: Tavčarja, Kunaverja in gospo Schmidtovo z redom Sv. Save V. stop-

nje, prof. ing. Turnška pa z redom Sv. Save IV. stopnje.

Gospod ban je čestital vsem tem odlikovancem, ki so s svojim delom zaslužili, da se jih odlikuje in zaklical zavodu: Vivat, floreat, crescat!

Župan dr. Puc pa je v svojem govoru čestital zavodu k jubileju in se spominjal bojev za Tehniško srednjo šolo: »Današnje slavje je obenem tudi slavje ljubljanskega mesta, saj je pomenilo novo poslopje Tehniške srednje šole veliko nacionalno zmago po težkih borbah z avstrijsko vlado. Prazne so besede o neplodnih investicijah za šolo, saj je ta žrtev že tisočkrat povrnjena. Iskrena hvala vsem, ki so se trudili za napredek šole, zlasti pa pokojnemu direktorju Šubicu in sedanjemu direktorju Reisnerju, pod čigar vodstvom se je zavod tako lepo razvil, da je treba čestitati njemu in profesorskemu zboru. Šola je že zelo napredovala in se izpopolnila, vendar pa kot župan mesta Ljubljane upam, da se bo poslopje še izpopolnilo z dozidavo novega trakta za obrtno-nadaljevalne šole, kar bo občinski svet v popolnem razumevanju velikega pomena izobrazbe obrtniškega naraščanja gotovo rad sklenil.«

Po županovih čestitkah odlikovancem se je zahvalil predsednik zbornice TOI g. Jelačin ml. vsem, ki so se trudili za napredek zavoda. Zbornica izraza svojo zahvalo s tem, da odkriva spominsko ploščo prvemu direktorju Ivanu Šubicu, ki jo je po naročilu Zbornice TOI izvrstno izdelal profesor zavoda in kipar g. Sever. Na bronastem reliefu s podobo prvega direktorja je napis: »Ustanovitelj in prvi direktor Ivan Šubic 1856 — 1924, torej z letnicami rojstva in smrti zaslužnega slavljence. Največ zaslug za novo poslopje si je pa pridobil tedanji župan Ivan Hribar, kateremu naj bi se nasproti Šubičevi spominski plošči enako vzdala spominska plošča. Spominska plošča je nato izročil v varstvo vodstvu zavoda, direktor Reisner pa se je zahvalil za ploščo in obljubil, da jo bo šolska uprava zvesto čuvala z največjim spoštovanjem.

Po svečanosti so si gostje nato pod vodstvom direktorja in profesorskega zbora ogledali razstavljene predmete v poedinih dvoranah.

Popoldne ob 13. uri se je vršil v restavraciji Zvezdi obed, ki ga je priredila ljubljanska mestna občina gostom in učiteljskemu zboru Tehniške srednje šole. Na banketu so govorili župan dr. Puc, ki je toplo pozdravil goste iz Beograda, direktor Reisner, ki je opozoril na obnovo zavodovega inventarja in je napil kralju Aleksandru, podban dr. Pirkmajer, predsednik Zbornice TOI Jelačin, predsednik Zveze obrtnih zadrug Rebek, dr. Rožič in direktor Šaj iz Zagreba.

Dr. Rožič je prebral brzojavne čestitke bivšega ministra in poslanika gospoda Ivana Hribarja, tajnika Zbornice TOI g. Mohoriča, poslanika dr. Kraimerja, direktorja inž. Grafa in učiteljskega zbora Tehniške srednje šole v Sarajevu, direktorja Tehniške srednje šole v Zagrebu g. Šaja, Tehniške šole v Splitu, rektorja ljubljanske univerze dr. Šerka in g. Avgusta Praprotnika. Dr. Rožič se je v imenu profesorskega zbora zahvalil predgovornikom za priznavalne besede učiteljskemu zboru.

Župan dr. Puc je prebral pozdravno brzojavko bivšemu ministru Ivanu Hribarju, nakar je direktor Šaj iz Zagreba prisrčno čestital zavodu k razstavi in poudaril, da je Tehniška srednja šola vzorna šola v Jugoslaviji.

Svečana otvoritev podružnice Zanatske banke kraljevine Jugoslavije a. d. v Sarajevu

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije A. D. je dne 7. junija t. l. svečano otvorila po določenem redu svojo tretjo podružnico.

Svečani otvoritvi podružnice so prisostvovali poleg odposlanca glavnega upravnega odbora iz Beograda g. *Milana Dragica*, glavnega ravnatelja Zanatske banke, še sledeči gospodje: *dr. Nikola Berković*, predsednik Trgovske in industrijske zbornice, *Ahmet Boric*, načelnik za trgovino in obrt kralj. banske uprave v Sarajevu kot zastopnik banske uprave, predsednik Udruženja bank iz Sarajeva *Vaso Ristić*, gen. direktor Srpske centralne privr. banke *Djordje Besarović*, ravnatelj podružnice Narodne banke *dr. Ilija Vasiljević*, upravnik podružnice Drž. hipotekarne banke *Petar Bazina*, direktor podružnice Poštne hranilnice *Ivica Kovačević*, direktor filijale Prve hrvatske štedionice *Trumbić*, zastopnik borze dela *Nikola Stojkanović*, podpredsednik Trg. in obrtniške zbornice kot njen zastopnik *Uroš Dučić*, ravnatelj Amerikansko srbske banke *Josip Logor* in *Luka Brkić*, kot odposlanec Saveza Zanatskih udruženja, *Djordje Mandrapa* in *Mane Sušnjak*, kot zastopnika mestne občine sarajevske, *Ignac Linhart*, član uprave Kreditne in trg. banke, *Stjepan Miličević*, odposlanec Srpske trg. zanatlijske omladine, *Radoslav Čorović*, odposlanec Trgovskega udruženja, *Avakum Perišić* in *Djoko Bjelajac* kot odposlanca Zveze gostilničarjev ter mnogi drugi obrtniki in ugledni gostje.

Svečano sejo je otvoril g. *Dušan Marić*, predsednik poslovnega odbora podružnice v Sarajevu. Pozdravil je toplo vse prisotne ter za tem v prvi vrsti poudarjal velike zasluge Nj. Vel. kralja, kot največjega zaščitnika obrtniške delavnosti, gospodarstva vobče ter se je poslužil te prilike, da se mu v imenu celokupnega obrtništva na področju te podružnice tudi tokrat najtopleje zahvali.

Prav tako je poudarjal zasluge g. spoda predsednika vlade kot obrtniškega sina ter za tem v daljših potezih poudarjal veliko požrtvovalnost in nesebičnost največjega graditelja Zanatske banke g. *Milana Stojanovića*, predsednika upravnega odbora ter izrazil obžalovanje, da isti radi svojega potovanja v Pariz ne more prisostvovati tej redki svečanosti.

Končno se je toplo zahvalil generalnemu ravnatelju Zanatske banke g. *Milanu Dragiću* za njegovo zmiselnost in požrtvovalno delo za upeljavo primerne administracije v Zanatski banki, kateri je največ zahvaliti za sedanje uspešno delo ter je izrazil svojo željo v imenu obrtnikov poslovnega področja te podružnice, da g. generalni ravnatelj Milan Dragić tudi v nadalje vstraja v svojem elanu in energiji za boljše bodočnost Zanatske banke.

Nato je g. *Dušan Marić* zaprosil upravnika podružnice g. *Milorada Kostića*, da prečita pozdravne brzojavke, ki se pošljejo:

Nj. Vel. kralju Aleksandru I.

Zagreb.

Obrtniki iz poslovnega področja sarajevske podružnice Zanatske banke kraljevine Jugoslavije zbrani na današnji svečanosti otvoritve iste, smatrajo za svojo prvo dolžnost, da Vas pozdravijo in se Vam zahvalijo za močno podporo pri podvigu obrtništva naše kraljevine in za zavzemanje, da pride do ustvaritve Zanatske banke. Naj živi Nj. Vel. kralj in Njegov vzvišeni dom.

Dušan Marić

predsednik podruž. Zanatske banke v Sarajevu.

Nadalje se prečitajo tudi brzojavke, ki se pošljejo:

Predsedniku ministrskega sveta generalu *Petru Živkoviću* v Beograd, g. spodu ministru trgovine in industrije *Jurju Demetroviću* v Beograd, g. *Milanu Srskiću*, ministru pri predsedništvu kraljevske vlade v Beogradu, g. *Milanu Stojanoviću*, predsedniku Zanatske banke kraljevine Jugoslavije v Beogradu.

Za tem pa, da bi imeli prisotni čim jasnejšo sliko o delu in pomenu Zanatske banke kraljevine Jugoslavije a. d., je zaprosil g. *Dušan Marić* generalnega ravnatelja g. *Milana Dragića*, da v glavnem opiše njeno delo in razvoj.

Generalni ravnatelj g. *Milan Dragić*, kot odposlanec glavnega upravnega

odbora se je zahvalil na prvem mestu prisotnim za odziv in da so s svojo prisotnostjo povzdignili današnjo lepo svečanost ter je nato podal sledeče poročilo:

»Zanatska banka je bila osnovana leta 1926. na temelju zakona od 27. februarja 1926. leta z namenom, da oskrbuje obrtništvo s čim povoljnimi krediti v svrhu povzdiže obrtniške proizvodnje ter podpre ustvarjanje obrtniških zadrug in kreditiranje istih. Bančni osnovni kapital znaša Din 75.000.000.— od katerega zneska odpade na privatne delničarji 45.000.000 Din, a na državo 30.000.000 Din. To je sorazmerje med deležem privatnih akcionarjev ter državo je 60 odst. proti 40 odst., kar je v čl. 1. toč. 9. zakona o Zanatski banki določeno.

Oficijelno delo je pričela Zanatska banka dne 23. maja l. 1927., sočasno s svojo glavno podružnico v Zagrebu. V tem momentu smo razpolagali le z onimi denarnimi sredstvi, ki smo jih dotle prejeli od naših delničarjev in to:

od strani države	Din 5.000.000.—
od strani privatnih delničarjev	» 7.809.921.20
	Din 12.809.921.20

S tem, sorazmerno neznatnim kapitalom je morala pristopiti Zanatska banka h kreditiranju celokupnega obrtništva v naši državi. Če upoštevamo, da je v naši državi okrog 200.000 obrtnikov, bi bila potrebna vsota Din 1.000.000.000, da bi lahko vsakomur nudili minimalni kredit od 5000 Din. Vsakomur je zato jasno, pred kako težkimi nalogami je stala tedaj Zanatska banka, na katere osnovanju je požrtvovalno delalo obrtništvo ter radostno pozdravilo dan, ko je bila ta otvorjena, ker so od nje pričakovali podpore za čim lažje preoblenje težke gospodarske krize.

Ker se je vplačevanje kapitala s strani delničarjev imelo vršiti postopoma, Zanatska banka ni mogla računati s tem, da na ta način čimprej pride do večjih denarnih sredstev. Zato je iskala potov in načinov, da čimprej pride do teh potrebnih sredstev in zato je povsem naravno, da se je najprej obrnila na Narodno banko, ki je poklicana za to, da podpira celokupno gospodarstvo naše zemlje in ki je z ustanovitvijo Zanatske banke razbremenjena od dolžnosti, da direktno kreditira tudi obrtništvo.

Med tem pa nam Narodna banka ni takoj prišla nasproti v pričakovanju, da Zanatska banka najprej pokaže pomembnejše rezultate svojega dela. Šele 14. septembra l. 1927. nam je stavila Narodna banka na razpolago vsoto 4.000.000 Din v obliki reeskontnega kredita, katerega je do konca omenjenega leta postopoma povišala do Din 7.200.000.— Razumljivo je, da je bila ta podpora Narodne banke v sorazmerju naših vlog jako skromna.

Da bi pa s skromnimi sredstvi, s katerimi smo tedaj razpolagali, mogli kreditirati čim večjemu številu obrtnikov, smo bili primorani, da omejimo višino kredita. Na ta način so, četudi v manjših zneskih dobili kredita vsi obrtniki, ki so ga zmožni ter si s tem lepo pomagali.

Rednemu vplačevanju privatnih delničarjev ter delnim vplačilom države, kakor tudi zaupanju, ki smo si ga hitro pridobili pri vlagateljih, se imamo zahvaliti, da smo postopoma povečali svoja denarna sredstva. To nam je obenem dalo možnost, da povečamo tudi svojo delavnost. Rezultat našega naporega štiriletnega dela je najlepše razviden iz sledečih številčnih podatkov:

Privatni delničarji so vplačali do 31. maja. t. l. z neznatnim zaostankom od 10.235.10 ves svoj delež na kapitalu v znesku 45.000.000 Din, dočim je država doslej vplačala le 19.000.000 Din, tako da je še vedno v zaostanku za 11.000.000 Din. Iz budžeta za l. 1931-32 bodemo prejeli še v teku tega meseca 3.500.000 Din, a kar se tiče ostanka od 7.500.000 Din, se nadejamo, da bodemo izposlovali izplačilo tega zneska še v teku tega leta. S tem bi bila cela glavica v znesku 75.000.000 Din vplačana.

V pogledu kreditiranja je zavzel naš upravni odbor takoj stališče, da se obrtnikom, ki potrebujejo kredit, isti odobrava brez velikih procedur in se jim na ta način omogoči, da čimprej pridejo do denarja, ker hitra pomoč je dvojna pomoč. V tem pravcu je tudi

bila organizirana administracija naše banke in tudi obrtniki iz najbolj oddaljenih krajev naše države, morejo dobiti kredit ter ga izkoristiti v najmanj 10 dneh.

Kar se tiče kreditiranja samega, to se je moglo takoj vršiti na sedežih centralne in glavne podružnice. Kreditiranje obrtništva v notranjosti države pa je predstavljalo še problem. Ni bilo lahko zadostiti dve tezi — hitro kreditiranje in varno kreditiranje. Treba je bilo najti načina, da se tudi obrtnikom iz notranjosti države kredit hitro odobri in stavi na razpolago ter da medtem banka ne bo izpostavljena riziku, ker je morala imeti zanesljive informacije o kreditnih sposobnostih in premoženjskih prilikah posojila prsilcev. Da bi bilo obrtniško zadruništvo razvito, bi se kreditiranje lahko izvedlo preko zadrug, kar pa na žalost radi malega števila teh zadrug ni bilo mogoče. Na kako forsiranje ustanavljanja zadrug ni bilo mogoče misliti, ker se dobre zadruge ne morejo popreje osnovati, dokler sami obrtniki ne pridejo do zavesti, da je zadruništvo najidealnejši tip združenja. Zato je potrebno razvijati sistematično propagando.

Upravni odbor je prišel zato do zaključka, da apelira na pomoč vseh obrtniških institucij, ki so tudi vsej stavile banki svoje delo na razpolago. Pri teh institucijah je bilo ustanovljenih 291 cenzurnih odborov. Za člane teh cenzurnih odborov pa so bili izvoljeni najboljši izmed naših delničarjev, ki so opravljali to funkcijo požrtvovalno in brez vsake nagrade. Ti cenzurni odbori sprejemajo prošnje obrtnikov za posojilo, jih cenzurirajo ter nam jih pošiljajo v rešitev, a poleg tega opravljajo še druge posle v zvezi s kreditiranjem obrtništva iz njihovega področja.

V času svojega štiriletnega delovanja je prejel naš zavod 28.366 prošenj, s katerimi je zaprosil za 485.365.497 Din posojila, odobrenih pa je bilo 24.876 prošenj s 302.625.051 Din obrtnikom iz preko 1000 raznih krajev.

Zanatska banka je dosegla brez dvomno velik uspeh, ko je kljub skromnim materijalnim sredstvom bila v stanju, da stavi obrtniški proizvodnji na razpolago tako veliko vsoto. To je plod požrtvovalnega dela z namenom, da se obrtništvo v teh težkih trenutkih daje potrebna podpora.

Da je bilo Zanatski banki omogočeno, izvršiti kreditiranje v tako sorazmerno velikem obsegu, je predvsem zasluga obrtnikov naših dolžnikov, ki so nam z rednim odplačevanjem ter odplačanjem omogočili, da ponovno pridemo do denarnih sredstev in da jih stavimo obrtniškemu gospodarstvu ponovno na razpolago.

Za otvoritev podružnic se nismo mogli oprejeti odločiti iz razloga, ker nismo imeli dovolj denarnih sredstev in ker bi stroški za otvoritev teh in njih režija bilo znatno breme za banko. Čeprav je naš zavod socialna ustanova, vendar mora varovati interese svojih delničarjev ter jim omogočiti, da prejmejo primerno dividendo. Ker je delež države, na katerega ona ne dobiva nikake dividende, v glavnem namenjen za pokritje režijskih stroškov našega zavoda, smo morali čakati, da se vplačilo tega deleža poveča v toliki meri, da bi dohodki istega mogli tudi pokriti režijo novih podružnic. Na ta način smo mogli v smislu zakonskih odredb pristopiti tudi k otvoritvi naše podružnice v Ljubljani, ki je pričela 4. maja t. l. s poslovanjem ter z današnjim dnevom k otvoritvi podružnice v Sarajevu.

Sarajevska podružnica bo prevzela od centrale okrog 1000 dolžnikov s krediti od cca Din 8.000.000.— ter poleg tega tudi 42 cenzurnih odborov, preko katerih ji bo mogoče takoj nadaljevati s kreditiranjem obrtništva v svojem poslovnem področju. Ker bodo ti obrtniki mogli sedaj priti še hitreje do potrebnega kredita in s tem namenom v še večjem številu obračati se na zavod, gledamo s polno vero v bodočnost nove podružnice ter se nadejamo, da bo mogla že koncem tekočega leta pokazati aktivne rezultate.

V imenu glavnega upravnega odbora proglašujem podružnico za otvoreno.

G. Nikola Stojkanović kot zastopnik Trgovske in obrtniške zbornice je pozdravil nato v kratkem in prisrčnem govoru osnivanje podružnice Zanatske banke v Sarajevu, želeč ji največji uspeh in je čestital obrtništva za to njihovo veliko materijalno pridobitev.

G. Vaso Ristić, predsednik Saveza denarnih zavodov za Bosno in Herce-

Kaj je novega?

Borzno poročilo: V preteklem tednu so veljale tuje valute v dinarjih in sicer: Berlin (nemška marka) 13.42, Budimpešta (madž. pengö) 9.88, Curih (švicarski frank) 10.95, Dunaj (avstrijski šiling) 7.96, London (angleški funt) 2.75, Newyork (dolar) 56.45, Pariz (francoski frank) 2.21, Praga (češkoslovaška krona) 1.67, Trst (italijanska lira) 2.96.

Zvišanje bančne obrestne mere. Upravni odbor Narodne banke je na svoji zadnji seji sklenil, da se bančna obrestna mera za eskompt poviša za 1%, t. j. od 5.5% na 6.5%, in obrestna mera za posojila na zastavo tudi za 1%, t. j. od 7% na 8%. Sklep velja že od 29. junija dalje.

Pravilnik k novemu gradbenemu zakonu. Za izvrševanje novega gradbenega zakona je izdelan pravilnik, ki ureja vprašanje higijenskih naprav v mestih in občinah.

Trgovinska pogodba med Rumunijo in Jugoslavijo se je podaljšala za tri mesece. Med tem se bodo nadaljevala pogajanja za novo pogodbo.

Opekarne proti šušmarstvu. Na inicijativo Zveze opekarniške banke novine in Obrtne zbornice v Velikem Bečkereku bo sklicana medzbornična konferenca, ki bo sklepala o ukrepih proti proizvodnji opeke po zakonih opekarnah.

Zasedanje tarifnega odbora prometnega ministristva se bo vršilo sredi julija, na katerem se bo razpravljalo o predlogih gospodarskih zbornic glede znižanja prevoznih tarif za gotove izvozne predmete.

Zitno preferenco namerava dati Nemčija tudi Jugoslaviji, Madžarski in Belgiji.

Milijardni deficit v USA. Proračunsko leto, ki je bilo zaključeno s 30. junijem, se je končalo za ameriške finance zelo neugodno. Računski zaključek izkazuje 903 milijone (50 milijard dinarjev) deficita.

Avstrijska država je prevzela garancijo za obveze Kreditanstalta in sicer za 1250 milijonov šilingov ali 10 milijard dinarjev.

Tržaški luški promet je nazaj dosegel v dveh letih za 35 odstotkov.

govino je prav tako toplo pozdravil otvoritev podružnice Zanatske banke v Sarajevu, želeč ji najlepši uspeh v delu za dobrobit celokupnega obrtništva njenega poslovnega področja.

G. Luka Brkić kot odposlanec Saveza Zanatskih udruženja je v prvi vrsti poudarjal uspeh svoječasne vpišane delnic, sprovedene po Savezu Zanat. udruženja ter izrazil svoje veselje radi otvoritve te podružnice, želeč ji najlepši uspeh.

G. Dušan Marić je izrazil k sklepu nado, da bo naša podružnica v vseh prisotnih kakor tudi merodajnih faktorjih vselej močno zaslonbo ter je, zahvaljujoč se vsem za lep odziv, zaključil svečano sejo. Nato je bilo gostom postreženo z okusno zakusko.

Kolinska

Okusna in zdrava
je
Kolinska kava!

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta št. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon št. 30—20.

Račun poštne hranilnice št. 14.003.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Važno opozorilo obrtnikom

(Po beograjskih vesteh)

V izogib morebitnim nevarnostim, ki bi jih utegnili imeti obrtniki z davčno upravo njihovega okoliša v zadevi odtegotovanja kulukovine svojim uslužbencem, navajamo odločbo gospoda ministra javnih del, ki jo je podal na predlog sodišča občine mesta Beograda št. 22.425 z dnem 13. maja 1931 s svojo odločbo št. 18.543 z dne 13. maja 1931, pa na temelju §§ 41. in 44. Zakona o samoupravnih cestah z dnem 10. junija 1930, ki regulira uporabo delavne obveznosti, odnosno izvaja določila za plačevanje odgovarjajočih dni, in to: 1. za banovinske ceste po eno enoto, 2. za občinske ceste po eno enoto, osebno pa, ki plačujejo nad 10.000 Din neposrednega davka, je zaračunati za vsakih nadaljnjih 3000 Din po en dan dela več.

Predočujemo lestvico, po kateri se odmerja odkupnina delavne obveznosti

(kuluka). Vzemimo v primer uslužbenca, ki plačuje do 200 Din neposrednega davka in mora po tej lestvici plačati 50 Din kulukovine (eno enoto za banovinske in eno za občinske ceste po 25 Din)! Kako dobimo višino neposrednega davka? Višina neposrednega davka se zaračunava na podlagi davčne lestvice za dnevne in tedenske povratne dohodke ali pa na podlagi davčne lestvice za mesečne povratne dohodke, kar pač zavisi od tega, kako je dotični uslužbenec plačan: na dan, teden ali mesec. Primer: Najmanjši uslužbenški davek znaša 4 Din tedenski, torej 4 tedne po 4 Din, kar znaša 16 Din mesečno ali 12 mesecev po 16 Din, kar da skupno 192 Din neposrednega davka na leto. Na ta davek, torej, mora plačati uslužbenec na naslov odkupnine osebne dela (kuluka 59 Din kulukovine). Predočena lestvica prihaja v poštev za one uslužbenca, ki plačujejo neposrednega davka nad 200 dinarjev.

Neposredni davek	Dnina	Enota		Proračun		Skupaj
		banov.	občinska	banov.	občinski	
do 200	1	1	1	25	25	50
od 201—500	2	2	2	50	50	100
" 501—900	3	3	3	75	75	150
" 901—1400	4	4	4	100	100	200
" 1401—2000	5	5	5	125	125	250
" 2001—2700	6	6	6	150	150	300
" 2701—3500	7	7	7	175	175	350
" 3501—4400	8	8	8	200	200	400
" 4401—5400	9	9	9	225	225	450
" 5401—6500	10	10	10	250	250	500
" 6501—8000	11	11	11	275	275	550
" 8001—10000	12	12	12	300	300	600

Važno za poslodavce v zadevi kulukovine je predvsem, da posvetijo vso pažnjo in skrb za plačilo kulukovine in to pri uslužbenih, ki so v službenem razmerju le za kratko dobo. Gre namreč za to, da bi bil izogiben vsakršen nesporazum in da bi tak uslužbenec ne plačal odkupnine večkrat ali morda sploh ne, in baš zato je najbolj umestno, da jo odplača naenkrat. Na ta način bo, če preide v drugo službeno razmerje, lahko uveril novega poslodav-

ca o točno plačani kulukovini. Dobro je, da poslodavci, ki so dolžni svojim uslužbenecem odtegotovati iznos te kulukovine, isto, točno po lestvici ugotovljeno, redno odračunajo in denar v gotovini s spiskom prijavljenih uslužbenec predajo davčni upravi v svojem okolišu. Le tako bodo zaščiteni, da ne bi koncem leta morali odrajtati iz svojega žepa dolžno kulukovino za ne več v službenem razmerju se nahajajoče uslužbenca.

Izum domačega obrtnika

Po časopisnih vesteh smo se zanimali za izum oblast. konc. mestnega tesarskega mojstra g. Pavla Pavčiča v Mostah pri Ljubljani, katerega iznajdba omogoča najcenejšo in najhitrejšo gradnjo lesenih stanovanjskih hiš, ki pa so vključno lesni konstrukciji obdane z notranjim kakor z zunanjim ometom. Nadaljnja prednost njegove iznajdbe, ki jo je prijavil državnemu zavodu za zaščito industrijske svojine v Beogradu, je v tem, da so stene, kakor vsi posamezni deli stavbe samostojno izdelani in medseboj povezani. Stene so dvojnate z vmesnim 10 cm prostorom in so tako lahko polnjene z zrakom, bodisi pa s ceneni materialom, ki ima to prednost, da obvaruje te pred trohno in mrčesom. Stavbo, ki je stavljena na 12 cm visokem betonskem podstavku in do polovice podkletena, po načrtu izdelana v posebnem slogu — spoju mestnega in vaškega sloga se izdela vso v enem dnevu na tesališču in jo je mogoče v surovem stanju postaviti v treh dneh, popolnoma dokončati pa najdalje v treh tednih. Izum prihaja predvsem v poštev in dobro malega človeka, ki si more na ta način postaviti cenen lasten dom. Na svojem tesališču je razstavil gospod Pavčič pretekli teden minijature model take hiše, ki je vzbudil precejšnje zanimanje. Nastaja pa vprašanje, če se bo oblast izjavila za, oziroma privolila v stavljenje tovrstnih hiš, ali odklonila. Vsekakor bo morala slej ko prej privoliti, kakor so storile že druge države, ker s tem bi tudi izboljšala težak položaj, v katerem se nahaja naša lesna industrija, ki vsled konkurence ino zemskih lesnih tržišč ne more izvažati lesa, kar je obenem tudi v občno

škodo naših gozdov. Obrtniki se veselimo iznajdbe našega tovariša in mu želimo uspeha.

Tečaji in predavanja.

Zadruga krojačev in krojačic za pol. okraj Radovljica na Jesenicah sporoča, da namerava prirediti krojni tečaj za krojače na Jesenicah in za šivilje v Kranjski gori. Prosimo tem potom, da vsi reflektanti za moški krojni tečaj prijavijo takoj svojo udeležbo načelstvu na Jesenicah, za damski tečaj pa v Kranjski gori g. Josipu Osvaldu, krojaškemu mojstru in zaupniku zadruge v Ratečah.

Tečaj za mizarstvo luženje v Konjicah. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice TOI v Ljubljani naznanja, da se vrši za mizarje in mizarke pomočnike tečaj za luženje lesa v Konjicah v soboto in nedeljo 11. in 12. julija t. l. Dosedaj se je prijavilo 19 udeležencev, sprejme pa se jih še 10, ki se morejo prijaviti še ob pričetku tečaja 11. julija ob 8. uri zjutraj v delavnici mizarkega mojstra Franceta Založnika. Vsak udeležec mora prinesiti s seboj deščice, brušene z vodo, v dimenzijah 10 × 12 cm in debeline 6 do 12 mm (masivne ali furnirane), in sicer 3 komade češnjavega, 3 hrušavega, 5 bukovega, 5 jelšcevega, 8 orehovega, 10 javorjevega, 10 smerekevega in 17 hrastovega lesa.

Ali ste že poravnali naročnino?

Poziv!

Da bode podpisani zvezi olajšano delo, se naprošajo vse čevljarke, skupne obrtne in oblačilne zadruge v dravski banovini, da na naslov spodaj podpisane zveze sporočijo:

1. Ali ima v Vašem kraju Bat'a svojo prodajalno in delavnico.

2. Ali se glasi obrtni list Bat'ove delavnice na ime Bat'a D. D., ali jo krije kak mojster s svojim obrtnim listom.

3. Ali je Bat'ova delavnica plačala pri Vaši zadrugi inkorporacijsko pristojbino.

4. Ali ima delavnica priglajene pri Vaši zadrugi svoje delavce.

Ker te podatke nujno rabimo in jih ne zahtevamo od Vas le v interesu zveze, temveč več v Vašem interesu, Vas prosimo, da takoj pošljete Vaš cenjeni odgovor na naslov: *Zveza čevljarških zadrug za dravsko banovino v Ljubljani, v roke predsedniku Krajcarju Antonu v Mariboru, Orožnova ulica 6.*

Zveza čevljarških zadrug za dravsko banovino v Ljubljani.

Izjava!

V raznih člankih dnevnika, Obrtnega vestnika in Jugoslovanskega obrtnika se Zanatsko banko kraljevine Jugoslavije a. d. spravlja v zvezo z vprašanjem skupnih ali ločenih zbornic.

Podpisani poslovni odbor Zanatske banke kraljevine Jugoslavije a. d., podružnice v Ljubljani izjavlja, da nima vprašanje skupnih ali ločenih zbornic z zavodom ničesar skupnega in to vprašanje tudi ni in ne more biti v bančnem odboru predmet kakršnekoli diskusije.

Za poslovni odbor
Zanatske banke kraljevine Jugoslavije
a. d., podružnice v Ljubljani:
Engelbert Franchetti, l. r., predsednik.
Josip Rebek, l. r., podpredsednik.

O obrtovanju brez obrtne pravice

Ugotoviti moramo pri tej priliki, da je mnogo krivo, da se nelegalno obrtovanje vrši v tolikem obsegu, premilo kaznovanje obrtnih prestopkov. Kazni po 100 do 200 Din v primerih, ko je kaznovani zaslužil z nedovoljenim obrtovanjem desetstično, gotovo ne uprivajo poboljševalno. Tudi se premalo uporablja kazen za zaplenbo orodja. Čujejo se pritožbe obrtnih zadrug, ki vlagajo ovadbe proti šušmarjem, da se te ovadbe često ne jemljejo dovolj resno. Ovađenec se zasliši in prerado se verjame njegovemu zagovoru, da je delal brezplačno ali le v posamičnem primeru, dasi ima popolnoma urejeno delavnico in orodje. Mesto poizvedb po orožnikih na konkretne navedbe zadruge in ugotovitve po zaslišanju zadruge in prič, se često izreče oprostilna odločba že na podlagi zaslišanja ovađenca samega.

Obziri na socialni položaj ovađenca gredo velikokrat predaleč. Čujejo se opravičila, da je ovađenec siromak in bi moral pasti na breme občine, ako bi se mu ne dala prilika, da si s kakimi popravili ali novimi manjšimi rokodelskimi deli kaj malega zasluži. To gotovo ni v skladu z namenom obrtne zakonika. Tudi bi se godila legalnemu obrtniku krivica, ako bi se od njega zahtevalo, da se mora strogo držati obrtnih predpisov, določb o delavski zaščiti, plačevati javne dajatve itd. od drugega pa ne. Šušmarstvo ubija najbolj ravno revne obrtnike na deželi, v predmestih in industrijskih centrih. Če se ne bo hotelo nastopiti proti tem šušmarjem brez ozira na njihov socialni položaj, se bo pognalo na cesto in v ubožnico malega obrtnika.

Zelo preseneča tudi praksa nekaterih obrtnih oblastev, da smatrajo kot postranska domača opravila po čl. IV., točki e) razglasilnega patenta, kratkoma vsa rokodelska opravila, ki jih

vrši kaka oseba brez pomožnega osebja postransko v svojem prostem času, tako je n. pr. neko sresko načelstvo iz tega razloga smatralo za dopustno, da izvršuje železničarski delavec v svojem prostem času mizarška dela za razne stranke. Tudi obrtna oblast II. stopnje je na priziv zadruge pritrdila temu naziranju. Če bi si tako naziranje osvojila ostala obrtna oblastva, potem kmalu sploh ne bomo več poznali šušmarstva. V tem primeru bo velikemu številu obrtnikov kazalo, da označijo kot svoj glavni poklic kmetijstvo ali službo v tovarni ali pri kakem državnem ali samoupravnem uradu ali podjetju. Po končanem 6- ali 8 urnem delu jim bo na podlagi omenjene razlage obrtnih predpisov dovoljeno izvrševati rokodelska dela brez obrtne prijave, brez odobritve delavnice in brez plačila davkov, ki so zvezani s poklicnim obrtovanjem. Na tem mestu bi bilo omeniti osobito primer iz Prekmurja, kjer velika večina obrtnikov dela manj v delavnici kakor pa na polju ali kot sezonski, šumarski ali tovarniški delavci.

Preliberalna je tudi praksa pri razlagi določb, kaj je smatrati za poljedelska postranska obrtna opravila po čl. V točka a) razglasilnega patenta k obrtnemu redu. Smatra se, da za klanje živine na kmetih in prodaja mesa na drobno s strani živinorejcev ni vezana na pogoj, da se klanje izvrši v sili, t. j. radi poškodbe ali obolesti živali. Dopusča se tako klanje in prodaja mesa tudi v primeru, če lastnik trdi, da živine ne more povoljno prodati. Tako klanje se je v nekaterih krajih že tako razmnožilo, da mesarski obrtnik ne more več izhajati. Jasno je, da tudi ne more plačevati živine po dobrih cenah. Še hujši je seveda primer špeharstva. Špeharji uvažajo in koljejo prašiče iz krajev izven banovine. S tem ubijajo ne samo mesarja, temveč tudi domačega kmeta, ker ta ne more prodati domačih prašičev.

Popustljivo postopanje proti šušmarjem na kmetih se utemeljuje tudi s tem, da bi kmeti trpel nepotrebne stroške in imel velike nevarnosti, ako bi moral dati vsako popravilo ali malenkostno novo delo izključno samo poklicnemu obrtniku, ki stanuje često precej daleč proč. Hitreje in ceneje mu opravi tako delo oseba, ki ga izvršuje postransko brez obrtnega lista.

K temu naziranju pripomnimo, da je v škodo kmetu samemu. Naše kmetije so le redko tako velike, da bi mogle preživljati več hot enega potomca gospodarja. Vsi ostali otroci kmečke hiše morajo od doma, da si poiščejo v svetu svoj kruh. Večina jih gre v obrt. Če uničimo s pripuščanjem šušmarstva na deželi obstoj podeželskega obrtnika, onemogočimo velikemu številu kmečkih mladeničev in deklet, da si ustvarijo svojo eksistenco v obrtnem poklicu. V interesu kmetijskega ljudstva samega je zato, da se ščitijo upravičeni poklicni obrtniki pred konkurenco oseb, ki izvršujejo na kmetih običajna rokodelska dela brez obrtnega lista.

Po poročilu je zbornica sklenila:

Store naj se ponovno pokrebnih koraki pri kr. banski upravi kakor tudi pri ministru trgovine in industrije, da se zaščiti legalna obrt, osobito pa gospodarsko šibkejši obrtniki sloji pred nezno konkurenco oseb, ki izvršujejo obrtna opravila brez obrtne pravice.

Oseba, ki radi nezadostne usposobljenosti ne more prijaviti obrta ali dobiti koncesije, ustanovi družbo z o. z. in prijavi slavnatega moža za namestnika, pa pride na ta način preko družbe do obrtne pravice. Take primere srečavamo često v stavbnih obrtih. Značilen je sledeči primer, katerega je obravnavala zbornica: Podjetnik, proti kateremu so se čule ponovne pritožbe radi neupravičenega izvrševanja stavbarstva, je ustanovil družbo z omejeno zavezo, toda tako, da je bila družabnica žena z deležem 10.000 Din, drugi družabnik in obenem kot usposobljen namestnik pa neki pooblaščen inženjer z deležem 400 Din. Ustanovitelj sam ni bil družabnik in torej tudi ni odgovar-

jal niti za obveznosti družbe niti napram obrtni oblasti. Dejansko pa je bil očitno on sam gospodar v podjetju. Kako bi gradila taka družba in kakšno finančno jamstvo bi nudila s svojim kapitalom 10.400 Din za svoje obveznosti, si lahko vsak predstavlja. Reelna konkurenca v cenah bi bila s takim podjetjem seveda nemogoča.

Neka zadruga z o. z. v Celju je imela v svojih pravilih določbo, po kateri je mogla v interesu svojih članov izvrševati celo vrsto produkcijskih obratov. Došle so pritožbe in ovadbe proti raznim osebam iz celjskega okoliša radi nepravilnega izvrševanja obrta. Ovađeni so se zagovarjali, da so člani omejene zadruge. Zadruga jih je krila in prejela za to določen procent od tega, kar so zaslužili. Izgovarjala pa se je, da ima prijavljene usposobljene namestnike in da zato kot pravna oseba lahko brez nadaljnjega obrtuje po svojih članih.

Za kritje šušmarstva se mnogi prav radi poslužujejo podružnic. Neusposobljeni interesent se dogovori z inetničkom kakega na usposobljenost vezane

ga obrta, da odpre podružnico, prijavi osebo, ki sama še ne more dobiti obrtne pravice, za vajenca ali pomočnika in mu tako omogoči pod firmo podružnice nemoteno obrtovanje na svojo roko brez obrtnega lista.

Prijava tovarniškega obrta, za katerega se po obrtnem redu ne zahteva dokaz usposobljenosti, se često uporablja za kritje nepravilnega izvrševanja rokodelskega obrta. Take primere srečamo pogosto v mizarški, konfekcijski, čevljarški in slaščičarski stroki. Premilo postopanje pri ugotovitvi, ali gre res za tovariški obsek obratovanja, omogoča, da se proglašajo za tovarne obrtari, ki tega obsega nimajo. Na ta način izigrava lastnik predpise obrtnega reda, obide določbe o dokazu usposobljenosti in izvršuje obrt, ki bi ga kot rokodelskega ne mogel.

Nujno potrebno je, da se onemogoči ali vsaj omeji sedaj tako razširjeno prikritje in neprikrto nepravilno izvrševanje obrta. Zbornica je že ponovno-krat opozarjala na ta gospodarsko škodljivi pojav. Priznati je treba, da je v mnogem našla razumevanje. Toda

dejanski položaj in nevzdržne razmere, ki jih ustvarja vse bolj razširjeno nelegalno obrtovanje, nujno zahtevajo, da temu gospodarskemu zlu merodajni činitelji, osobito obrtna oblastva posvečajo še večjo pažnjo in da čim energičnejše nastopijo proti vsem, ki izvršujejo obrt brez obrtne pravice.

licitacija glede dobave motvoza, vrvi in platna. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Oddaja popravila strehe na objektih vojašnice »Vojvode Mišica« v Ljubljani se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 13. julija t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Strojni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave materiala za vijake spenjače. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. julija t. l. ponudbe za 100 komadov jamskih svetilk, 2500 kg bencina za jamske svetilke, kopallaka, krede, motvoza, 100 m gradla za zastore, 200 kg pisanih cunj za čiščenje, 700 kg pisane bombaževine za čiščenje, 1 vodovodne kuhinjske železne školjke in 1 bakrenega kotla za segrevanje vode.

Dobave.

Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 6. julija t. l. ponudbe glede dobave 400 kg motornega olja in 50 m³ lesa. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 9. julija t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala, gumijastih cevi, pločevine in jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 9. julija t. l. ponudbe glede dobave jamskih ventilatorjev in 380 m³ jamskega lesa. — Dne 6. julija t. l. se bo vršila pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelk v Beogradu

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Že v 24 urah

kemično snazi, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobi in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna **JOS. REICH.**

Ivan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana, Prešernova ul. 50

(v lastnem poslopiju)

Brzjavni naslov:

KREDIT LJUBLJANA

Telefon števil:

2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, podjetji in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposita itd.

Tvornica
ZA DUŠIK D. D.

in
AGA-RUŠE

udružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

šir om vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerm mirno, lepo
in solnčnobeło

acetilensko luč

Iskriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svoje korist!

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantnejše. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše; vezane vloge po dogovoru primerno višje